

סילבוס

ייצוגים ויזואליים של אלימות המונית, גנוסייד ושואה - 39867

תאריך עדכון אחרון 11-07-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עופר אשכנזי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ofer.ashkenazi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א', 15:00-16:00

מורי הקורס:

ד"ר עפר אשכנזי

פרופ דניאל בלטמן

תאור כללי של הקורס:

אלימות המונית ורצח עם באזורים שונים השפיעו רבות על מהלך ההיסטוריה העולמית מראשית המאה ה-20. הדרך בה התרחשו הרציחות, הטיפול במשמעותם ובהשלכותיהם, והתפקיד המרכזי שהאירוע ממלא בעיצוב זהויות וקהילות זכרון הפכו מוקד לדיונים נוקבים. מאז מלחמת העולם הראשונה הקולנוע לוקח חלק פעיל בדיון הזה, ויש לו השפעה מכרעת על התגבשות תפיסת העבר והמשמעות שנקשרה באירועים בקרב העמים שהיו מעורבים בהם.

הקורס יבחן את הקשר בין סרטי שואה, אלימות המונית וג'נוסייד ובין ההיסטוריה הכתובה שלהם. במהלכו נצפה בסרטים המהווים מבחר מאירועים שונים של אלימות, מלחמה או ג'נוסייד. הסרטים ישתלבו בהיכרות נדרשת ודיון על ההיסטוריוגרפיה בנושאים האלה והקשר בינם לבין ייצוגים קולנועיים של אלימות וג'נוסייד, אלימות המונית ומלחמות שהשפיעו על הזיכרון הקולקטיבי כגון: דפוסים של גבורה, חיילים כקורבנות, שבויי מלחמה, פגיעה באוכלוסייה אזרחית לא לוחמת, מלחמות קולוניאליות, מבצעי פשעי מלחמה, ועוד.

מטרות הקורס:

דיון בייצוגים ויזואלים של אלימות המונית, היחסים בין ייצוג, היסטוריה וזכרון.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

יכירו את הספרות העוסקת בנושא ויוכלו לפתח פרוייקט מחקר בנושאי הקורס.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: דיון בכיתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור 1: 17.10.18

הצגת נושא הסמינר ודיון בנושאים שיעלו במהלכו
צפייה

The Army of Shadows (Melville 1969)

שיעור 2: 24.10.18

ג'נוסייד, אלימות המונית ושואה: פרספקטיבות השוואתיות
קריאה:

Dan Stone, "The historiography of genocide: beyond 'uniqueness' and ethical competition",

Rethinking history: The Journal of Theory and Practice, vol. 8/1 (March 2004), pp. 127-142

צפייה:

Stalingrad, (Vilsmaier 1992)

שיעור 3: 31.10.18
קולנוע והיסטוריה - קולנוע כהיסטוריה

קריאה:

Robert A. Rosenstone, *History in Images, History in Words*, in *Visions of the Past. The Challenge of Films to our Idea of History*, (Cambridge MA: Harvard UP, 1995), pp. 19-43.

David Cesarani and Peter Longerich, *The Messaging of History* *The Guardian*, April 7, 2005

קריאה נוספת מומלצת:

Ofer Ashkenazi, *The Future of History as Film*, *Rethinking History* 18:2 (2014), pp. 289-303

טוד הרצוג, מה ילמדו ספרי ההיסטוריה? סליל (סתיו 2013), עמ' 27-56
צפייה:

The Battle of Algiers (Pontacervo 1965)

שיעור 4: 7.11.18

קולנוע כזיכרון וכ"מחוז זיכרון" (1)

קריאה:

פייר נורה, מחוזות זיכרון, זמנים 45 (קיץ 1993), עמ' 4-19.

Anton Kaes, *History and Film, Public Memory in an Age of Electronic Dissemination*, *History and Memory*, 2:1 (1990), pp. 111-129

צפייה:

Dunkirk (Nolan 2017)

שיעור 5: 14.11.18

קולנוע כזיכרון וכ"מחוז זיכרון" (2)

קריאה:

Jay Winter, *Films and the Matrix of Memory*, *The American Historical Review*, 106/3, (2001), pp. 857-864.

צפייה:

גנין גנין, (מוחמד בכרי 2002)

שיעור 6: 21.11.18

אהבה, מוות, שדה קרב: הקולנוע כמדיום ייחודי לדיון באלימות המונית

קריאה:

Jay Winter, *Filming war*, *Daedalus*, 140/3 (2011), pp. 100-111

Dorothy B. Jones, *The Hollywood War Film: 1942-1944*, *Hollywood Quarterly*, 1/1 (1945), pp. 1-19

צפייה:

ואלס עם באשיר (פולמן 2008)

שיעור 7: 28.11.18

אלימות כבידור: כיצד נראה ייצוג ביקורתי?

קריאה:

ת.ו. אדורנו, "תעשיית תרבות: נאורות כהונאת המונים", בתוך: ת.ו. אדורנו, מ. הורקהיימר, מבחר אסכולת פרנקפורט, בני ברק, ספריית פועלים, 1991, עמ' 158-194

צפייה:

Hiroshima mon Amour, (Renaissance 1960)

שיעור 8: 5.12.18

מעבר ל"גבולות הייצוג": קולנוע כ"תרבות-טראומה"

קריאה:

Roger Luckhurst, "Traumaculture" *New Formations* 50/1 (2003), pp. 28-47

קריאה מומלצת נוספת:

Joshua Hirsh, "Introduction to Film, Trauma and the Holocaust," *Afterimage* (Temple University Press, 2004), pp. 1-27

Susan Sontag, *Regarding the Pain of Others* (St. Martin, 2004), pp. 40-73

Geoff Eley and Atina Grossmann, "Watching Schindler's List: Not the Last Word", *New German Critique*, 71 (1997), pp. 41-62

צפייה:

The Act of Killing (Oppenheimer 2012)

שיעור 9: 12.12.19

השתקפות זיכרון מלחמת העולם הראשונה בקולנוע ובטלוויזיה (1)

קריאה:

Jay Winter, *Sites of Memory, Sites of Mourning* (Cambridge, 1995), pp. 119-144

צפייה בשני הסרטים:

All is Quiet on the Western Front (Milestone 1931)

Paths of Glory (Kubrick, 1957)

שיעור 10: 19.12.18

מלחמת העולם ה-2: המלחמה הטובה (1)

קריאה:

Peter Ehrenhaus, "Why we Fought: Holocaust Memory in Spielberg's *Saving Private Ryan*", *Critical Studies in Media Communication*, 15/3 (2001), pp. 321-337

קריאה נוספת מומלצת:

Philippa Gates, "Fighting the Good Fight: The Real and the Moral in the Contemporary Hollywood Combat Film", *Quarterly Review of Film and Video*, 22/4, (2005), pp. 297-310

Marouf Hasian, "Nostalgic longings, memories of the 'Good War', and cinematic representations in *Saving Private Ryan*", *Critical Studies in Media Communication*, 18/3, (2001), pp. 338-358

צפייה בשני הסרטים:

Saving Private Ryan, (Spielberg, 1998)

Slaughterhouse Five, (Hill, 1972)

שיעור 11: 26.12.18

מלחמת העולם ה-2: המלחמה הטובה - מזרח אירופה (2)
קריאה:

Christopher Garbowski, "The Glorious Dead and Sacred Communities in Spielberg's Saving Private Ryan and Wajda's Katyń", *Religion and the Arts*, 18/3, (2014), pp. 373-398.

קריאה מומלצת נוספת:

Denise J. Youngblood, "A War Remembered: Soviet Films of the Great Patriotic War", *The American Historical Review*, 106/3, (2001), pp. 839-856

צפייה:

Katyn, (Andrzej Wajda, 2009)

שיעור 12: 2.1.2019

הקולנוע כמחנך: תיעוד השואה

קריאה:

Andrew Hebard, "Disruptive Histories: Toward a Radical Politics of Remembrance in Alain Resnais's *Night and Fog*", *New German Critique*, 71, (1997), pp. 87-113.

קריאה נוספת מומלצת:

Margaret Olin, "Lanzmann's Shoah and the Topography of the Holocaust Film", *Representations*, 57, (1997), pp. 1-23.

אולריקה ווקל, כישלון הטיפול בהלם?, גלעד מרגלית, יפעת וייס (עורכים), זיכרון ושכחה: גרמניה והשואה, בני ברק, הקיבוץ המאוחד, 2005, עמ' 318-281

צפייה בשני הסרטים:

Night and Fog, (Alain Resnais 1956)

Death Mills, (Wilder 1945)

שיעור 13: 8.1.2019

התיעוד שעשו הרוצחים כמקור היסטורי

קריאה:

Daniel Uziel, *The Propaganda Warriors: The Wehrmacht and the Consolidation of the German Home Front*, (Bern: Peter Lang, 2008), pp. 243-254, 266-294

צפייה בשני הסרטים:

The Fuhrer Gives the Jews a City (Gerron, 1944)

Respite (Farocki, 2008)

שיעור 14: 15.1.2019

השואה כמלודרמה: סדרת הטלוויזיה ששינתה את העולם

קריאה:

Siegfried Zielinski and Gloria Custance, "History as Entertainment and Provocation: The TV Series 'Holocaust' in West Germany", *New German Critique*, No. 19/1, (1980), pp. 81-96

Tom Shales, "Holocaust", *The Washington Post*, April 16, 1978,

קריאה נוספת מומלצת:

Alvin H. Rosenfeld, "The Americanization of the Holocaust", *Commentary* 99/6 (1995), pp. 35-40

צפייה:
Holocaust (Green, Chomsky, NBC, 1978)

סמסטר ב

שיעור 15: 13.3.19

השואה והאוסקר: רצח המוני בתרבות המיינסטרים
קריאה:

Sander L. Gilman, "Is Life Beautiful? Can the Shoah Be Funny? Some Thoughts on Recent and Older Films", *Critical Inquiry* 26/ 2 (2000), pp. 279-308
Sidra Ezrahi, "After Such Knowledge, What Laughter?" *The Yale Journal of Criticism* 14/ 1 (2001), pp. 287-313

קריאה נוספת מומלצת:

Lawrence Baron, "The First Wave of American 'Holocaust' Films, 1945-1959", *American Historical Review*, 115/1 (2010), pp. 90-114

צפייה:

Life is Beautiful (Benigni, 1997)

שיעור 16: 20.3.19

קיטש, פורנוגרפיה ומוות: הנאציזם והשואה כמלודרמה
קריאה:

שאול פרידלנדר, קיטש ומוות, על השתקפות הנאציזם, ירושלים, כתר, 1985, עמ' 106-77
קריאה מומלצת נוספת:

Walter C. Metz, "Show Me the Shoah!": Generic Experience and Spectatorship in Popular Representations of the Holocaust", *An Interdisciplinary Journal of Jewish Studies*, 27/1 (2008), pp. 16-35

צפייה:

The Night Porter (Cavani 1974)

שיעור 17: 27.3.19

הגנוסייד הארמני

קריאה:

Leshu Torchin, "To Acquaint America with Ravished Armenia," *Creating the Witness: Documenting Genocide on Film, Video, and the Internet*, (Minneapolis: University of Minnesota Press), 2012, pp. 21-60

צפייה:

Ararat (Egoyan 2002)

שיעור 18: 3.4.19

הגנוסייד בקמבודיה

קריאה:

Ben Kiernan, "Myth, nationalism and genocide", *Journal of Genocide Research*, (2001) 3(2), 187-206

קריאה נוספת מומלצת:

Scott Laderman, "Burying Culpability: The Killing Fields (1984), US Foreign Policy and the Political Limits of Film-Making in Reagan-Era America", *Historical Journal of*

Film, Radio and Television, 30/2 (2010), pp. 203–220
Deirdre Boyle, "Shattering Silence: Reenactment in Rithy Panh's S21: The Khmer Rouge Killing Machine", Framework, 50:1/2, (2010), pp. 95-106

צפו באחד משני הסרטים:

The Killing Fields (Joffe 1984)

S21: The Khmer Rouge Death Machine, (Panh 2003)

שיעור 19: 10.4.19

הגנוסייד ברואנדה: זיכרון ורביזיה

קריאה:

Lars Waldorf, "Revisiting Hotel Rwanda: genocide ideology, reconciliation and rescuers, Journal of Genocide Research 11/1 (2009), pp. 101-125

קריאה נוספת מומלצת:

Alan J Kuperman, "Rwanda in retrospect", Foreign Affairs, 79/1 (2000), pp. 94-118

Mohamed Adhikari, "Hotel Rwanda – The challenges of historicising and commercialising genocide", Developing Dialogue 50 (2008), pp. 173-198

צפייה בשני הסרטים:

Sometimes in April (Peck 2008)

Hotel Rwanda (George 2004)

שיעור 20: 1.5.2.19

השוואתית קולנועית פרספקטיבה: *The Rape of Nanjing*

קריאה:

Lee En-Han, "The Nanking Massacre Reassessed: A Study of the Sino-Japanese Controversy over Factual Number of Massacred Victims", in: Fei Fei li et.al (eds.).

Nanking 1937, (New York: M.E Sharp, 2002), pp. 47-74

Ian Buruma, "From Tenderness to Savagery in Seconds", New York Review of Books (October 2011)

צפייה בשניים מהסרטים הבאים:

Nanking (Sturman 2007)

City of Life and Death (Chung Lu, 2009)

City of War: The Story of John Rabe (Gallenberger 2009)

שיעור 21: 15.5.19

יורים באפריקה ובוכים בבית: אלימות קולוניאלית בעיניים אירופאיות

קריאה:

Neil Macmaster, "The torture controversy (1998–2002): towards a "new history" of the Algerian War?", Modern & Contemporary France 10/4, (2002), pp. 449–459

William B. Cohen, "The Algerian War, The French State and Official Memory", Historical Reflections Reflexions historiques, 28/2 (2002), pp. 219-239

צפייה באחד מהסרטים:

Muriel (Renaud 1962)

Caché (Haneke 2005)

שיעור 22: 22.5.10

גנוסייד ומגדר: מלחמות הבלקן

קריאה:

Ilaria A De Pascalis, "The (in)visibility of violence: Jasmila ½bani's post-war cinema", *European Journal of Women's Studies*, 23/4 (2016), pp. 365-380

קריאה נוספת מומלצת:

Selma Leydesdorff, "Stories from No Land: The Women of Srebrenica Speak Out", *Human Rights Review*, 8/3 (2007), pp. 187-198

צפייה באחד משני הסרטים:

Esma's Secret (Jasmila ½bani 2006)

Breaking the Silence -The Women of Bosnia

<https://www.youtube.com/watch?v=UqTUKl1qk>

שיעור 23: 29.5.19

הנכבה - מבט ישראלי

קריאה:

אמל ג'מאל, "דפוסותיה ומקורותיה של דחיקת זכרון הנכבה הפלסטינית מן התודעה הציבורית הישראלית", אמל ג'מאל ואפרים לביא (עורכים), הנכבה בזכרון הלאומי של ישראל, אוניברסיטת תל אביב, 2015, עמ' 113-142

קריאה נוספת מומלצת:

שי גינזבורג, מציקלג לא רואים את חירבת חיזעה, הנכבה הפלסטינית בספרות ובקולנוע הישראלי, 2012, עמ' 23-32

דניאל שוורץ, דימוי החורבה הפלסטינית בקולנוע הישראלי בסוף שנות השבעים שם, עמ' 137-149
אניטה שפירא, "חרבת חזעה" זכרון ושכחה, יהודים, ציונים ומה שביניהם, תל אביב, עם עובד, 2007, 62-13.

צפייה באחד מהסרטים:

חירבת חיזעה (רם לוי, 1978)

בית (עמוס גיתאי, 1980)

שיעור 24: 5.6.19

הנכבה - מבט פלסטיני

קריאה:

עאדל מאנע, נכבה והשרדות, תל אביב, הקיבוץ המאוחד, 2017, עמ' 86-130

קריאה נוספת מומלצת:

יעל בן צבי מורד, שפה מתנגדת בקולנוע הפלסטיני תקריב, כתב עת לקולנוע דוקומנטרי, צפייה:

Eyes of a Thief (Najwa Najjar, 2014)

שיעור 25: 12.6.19

הצגה ודיון בעבודות הסטודנטים

שיעור 26: 19.6.19

הצגה ודיון בעבודות הסטודנטים

שיעור 27: 26.6.19

סיכום

- Dan Stone, "The historiography of genocide: beyond 'uniqueness' and ethical competition", *Rethinking history: The Journal of Theory and Practice*, vol. 8/1 (March 2004), pp. 127-142
- Robert A. Rosenstone, "History in Images, History in Words", in *Visions of the Past. The Challenge of Films to our Idea of History*, (Cambridge MA: Harvard UP, 1995), pp. 19-43.
- David Cesarani and Peter Longerich, "The Messaging of History" *The Guardian*, April 7, 2005
- פייר נורה, מחוזות זיכרון, זמנים 45 (קיץ 1993), עמ' 4-19.
- Anton Kaes, "History and Film, Public Memory in an Age of Electronic Dissemination", *History and Memory*, 2:1 (1990), pp. 111-129
- Jay Winter, "Films and the Matrix of Memory", *The American Historical Review*, 106/3, (2001), pp. 857-864.
- Jay Winter, "Filming war", *Daedalus*, 140/3 (2011), pp. 100-111
- Dorothy B. Jones, "The Hollywood War Film: 1942-1944", *Hollywood Quarterly*, 1/1 (1945), pp. 1-19
- ת.ו. אדורנו, "תעשיית תרבות: נאורות כהונאת המונים", בתוך: ת.ו. אדורנו, מ. הורקהיימר, מבחר אסכולת פרנקפורט, בני ברק, ספריית פועלים, 1991, עמ' 158-194
- Roger Luckhurst, "Traumaculture" *New Formations* 50/1 (2003), pp. 28-47
- Jay Winter, *Sites of Memory, Sites of Mourning* (Cambridge, 1995), pp. 119-144
- Peter Ehrenhaus, "Why we Fought: Holocaust Memory in Spielberg's Saving Private Ryan" *Critical Studies in Media Communication*, 15/3 (2001), pp. 321-337
- Christopher Garbowski, "The Glorious Dead and Sacred Communities in Spielberg's Saving Private Ryan and Wajda's Katyń", *Religion and the Arts*, 18/3, (2014), pp. 373-398.
- Andrew Hebard, "Disruptive Histories: Toward a Radical Politics of Remembrance in Alain Resnais's Night and Fog", *New German Critique*, 71, (1997), pp. 87-113.
- Daniel Uziel, *The Propaganda Warriors: The Wehrmacht and the Consolidation of the German Home Front*, (Bern: Peter Lang, 2008), pp. 243-254, 266-294
- Siegfried Zielinski and Gloria Custance, "History as Entertainment and Provocation: The TV Series "Holocaust" in West Germany", *New German Critique*, No. 19/1, (1980), pp. 81-96
- Sander L. Gilman, "Is Life Beautiful? Can the Shoah Be Funny? Some Thoughts on Recent and Older Films", *Critical Inquiry* 26/ 2 (2000), pp. 279-308
- Sidra Ezrahi, "After Such Knowledge, What Laughter?" *The Yale Journal of Criticism* 14/ 1 (2001), pp. 287-313
- שאול פרידלנדר, קיטש ומוות, על השתקפות הנאציזם, ירושלים, כתר, 1985, עמ' 77-106
- Leshu Torchin, "To Acquaint America with Ravished Armenia," *Creating the Witness: Documenting Genocide on Film, Video, and the Internet*, (Minneapolis: University of Minnesota Press), 2012, pp. 21-60
- Ben Kiernan, "Myth, nationalism and genocide", *Journal of Genocide Research*, (2001) 3(2), 187-206
- Lars Waldorf, "Revisiting Hotel Rwanda: genocide ideology, reconciliation and rescuers", *Journal of Genocide Research* 11/1 (2009), pp. 101-125

Lee En-Han, "The Nanking Massacre Reassessed: A Study of the Sino-Japanese Controversy over Factual Number of Massacred Victims", in: Fei Fei li et.al (eds.). *Nanking 1937*, (New York: M.E Sharp, 2002), pp. 47-74

Ian Buruma, "From Tenderness to Savagery in Seconds", *New York Review of Books* (October 2011)

Neil Macmaster, "The torture controversy (1998-2002): towards a 'new history' of the Algerian War?", *Modern & Contemporary France* 10/4, (2002), pp. 449-459

William B. Cohen, "The Algerian War, The French State and Official Memory", *Historical Reflections Reflexions historiques*, 28/2 (2002), pp. 219-239

Ilaria A De Pascalis, "The (in)visibility of violence: Jasmila ½bani's post-war cinema", *European Journal of Women's Studies*, 23/4 (2016), pp. 365-380

אמל ג'מאל, "דפוסותיה ומקורותיה של דחיקת זכרון הנכבה הפלסטינית מן התודעה הציבורית הישראלית", אמל ג'מאל ואפרים לביא (עורכים), הנכבה בזכרון הלאומי של ישראל, אוניברסיטת תל אביב, 2015, עמ' 113-142

עאדל מאנע, נכבה והשרדות, תל אביב, הקיבוץ המאוחד, 2017, עמ' 86-130

חומר לקריאה נוספת:
ראו תכנית הקרוס

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 80 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: